

Lumoudu lapsesta
- osallisuus vasuperusteissa
Hämeenlinna 9.2.2018

Kirsi Tarkka
Erityisasiantuntija
Opetushallitus

Osallisuus ja osallistuminen kiteytetysti

- **Osallisuus** on ihmisen perusluonteeseen liittyvää kuulumista johonkin; olemista, elämistä ja toimimista yhteydessä muihin ihmisiin.
- Osallisuus on tunne ja kokemus (kehittyvä tietoisuus)omista vaikuttamisen mahdollisuuksista sekä omasta merkityksestä ryhmän jäsenenä.
- **Osallistuminen** on puolestaan toimintaa, joka edistää osallisuutta, mutta joka itsessään ei ole osallisuuden synonyymi.
- Osallistuminen on toiminnan tavoite sekä muoto (Nivala & Rynänen 2013, 26)

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on yksilön osallisuuden kokemusten tukeminen sekä osallistumisen taitojen kehittäminen.

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Ajattelu
ja oppiminen

Kulttuurinen osaaminen,
vuorovaikutus ja ilmaisu

Itsestä
huolehtiminen
ja arjen taidot

Monilukutaito ja
tieto- ja viestintäteknologinen
osaaminen

Osallistuminen
ja vaikuttaminen

Kasvatus, opetus ja hoito

Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta

Opettelen
Koen
Toimin
Osallistun

Leikin
Liikun
Tutkin
Ilmaisen

Lasten kasvuympäristöt

LASTEN MIELENKIINNON KOHTEET
JA TARPEET

OPPIMISEN ALUEET

Kielten rikas
maailma
Ilmaisun
monet
muodot
Minä ja
meidän
yhteisömme
Tutkin ja
toimin
ympäristössäni
Kasvan,
liikun
ja kehityn

Toimintakulttuuri

Oppimisympäristöt

Työtavat

Yhteistyö

Pedagoginen dokumentointi

Arviointi ja kehittäminen

ARVOPERUSTA

OPPIMISKÄSITYS

*”Kaikki alkoi siitä, että oli ihminen,
joka näki minut, ihmisen”*

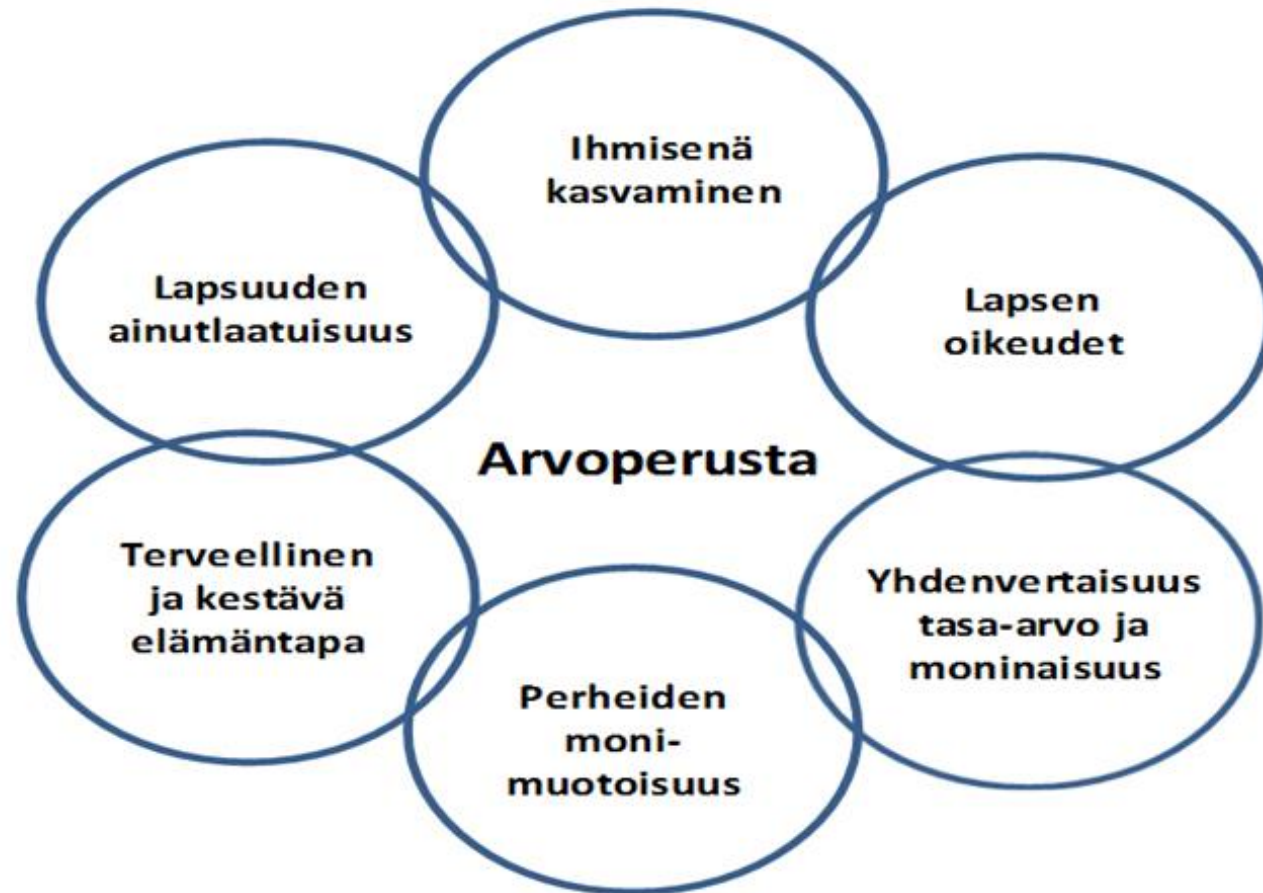
Joksikin tuleva vai jo jotain oleva?

- ~~Opiminnan kohde~~
- ~~Mitattava objekti, jonka eri osat alueita arvioidaan~~
- ~~normaali-epänormaali~~
- ~~Lapsuus harjaantumisvaihe~~
- ~~tulevaan~~

- **Osaava, aktiivinen toimija, joka tutkii, toimii, oppii, kokee ja osallistuu ja vaikuttaa**
- **Osallinen oman lapsuutensa prosesseissa.**
- **Ainutlaatuinen yksilö omine vahvuuksineen ja tarpeineen.**

Arvoperusta

- Varhaiskasvatus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvosta.
- Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on.
- Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään sekä yhteisönsä jäsenenä.
- Lapsella on oikeus osallistua ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.

”Olemme ainutlaatuisia omassa osaamisessamme”

Oppimiskäsitys

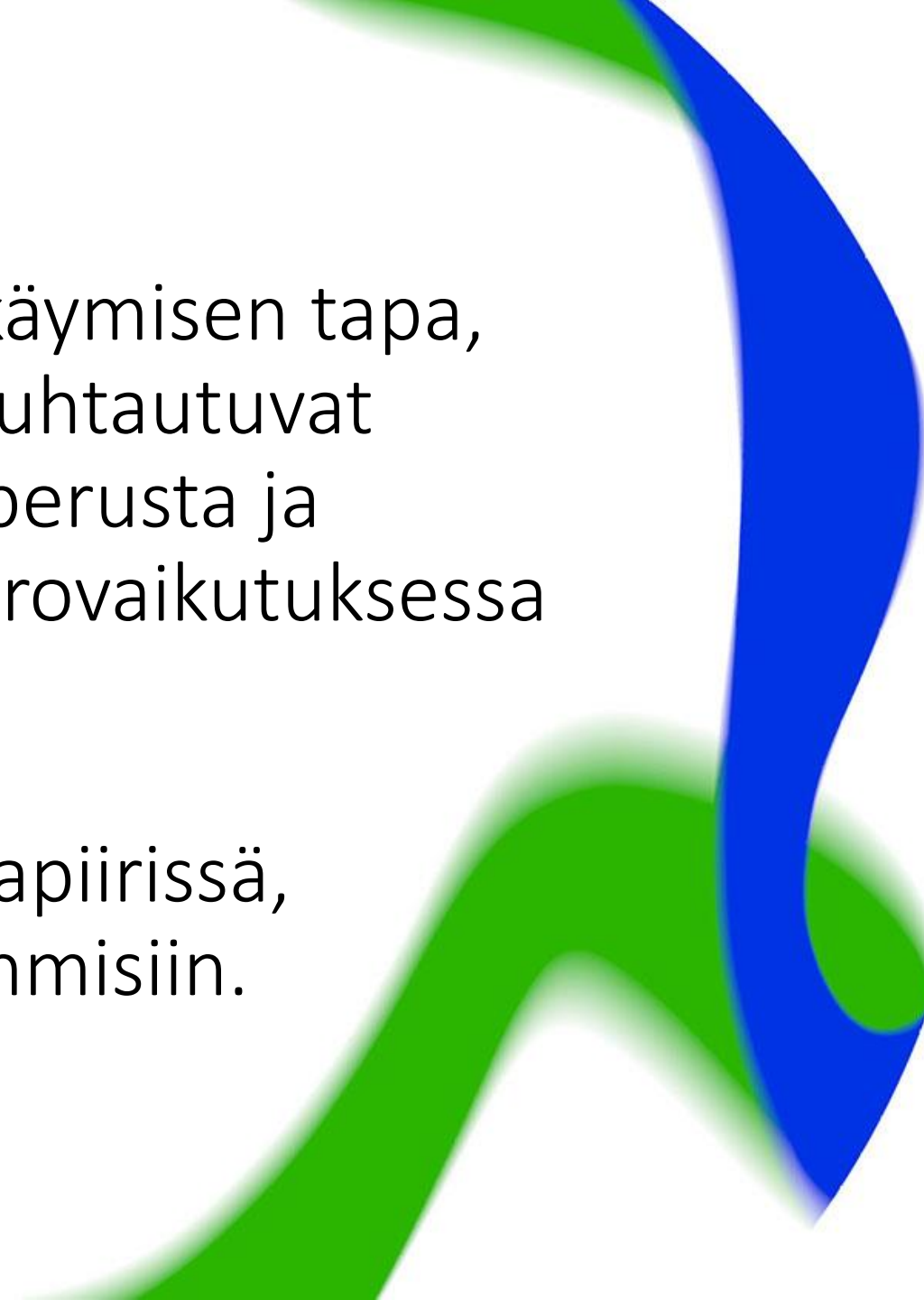
- Lapset aktiivisia toimijoita eivät ”toimenpiteiden kohteita”
- Oppiminen kokonaisvaltaista
- Opittavien asioiden yhteys lasten kehittyviin valmiuksiin sekä kokemusmaailmaan
- Myönteisten tunnekokemusten ja vertaisryhmän merkitys
- *”Lapsella on **oikeus leikkiä, oppia leikkien ja iloita oppimastaan** sekä rakentaa käsitystä itsestään, identiteetistään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti.” (lainaus vasuperusteista)*

*”Kuulun tänne ja teoillani on
meille merkitystä.”*

Pedagogisen toiminnan viitekehys

Toimintakulttuuri on kanssakäymisen tapa, joka kertoo, kuinka ihmiset suhtautuvat toisiinsa ja miten esim. arvoperusta ja oppimiskäsitys välittyvät vuorovaikutuksessa ja näkyvät tekoina.

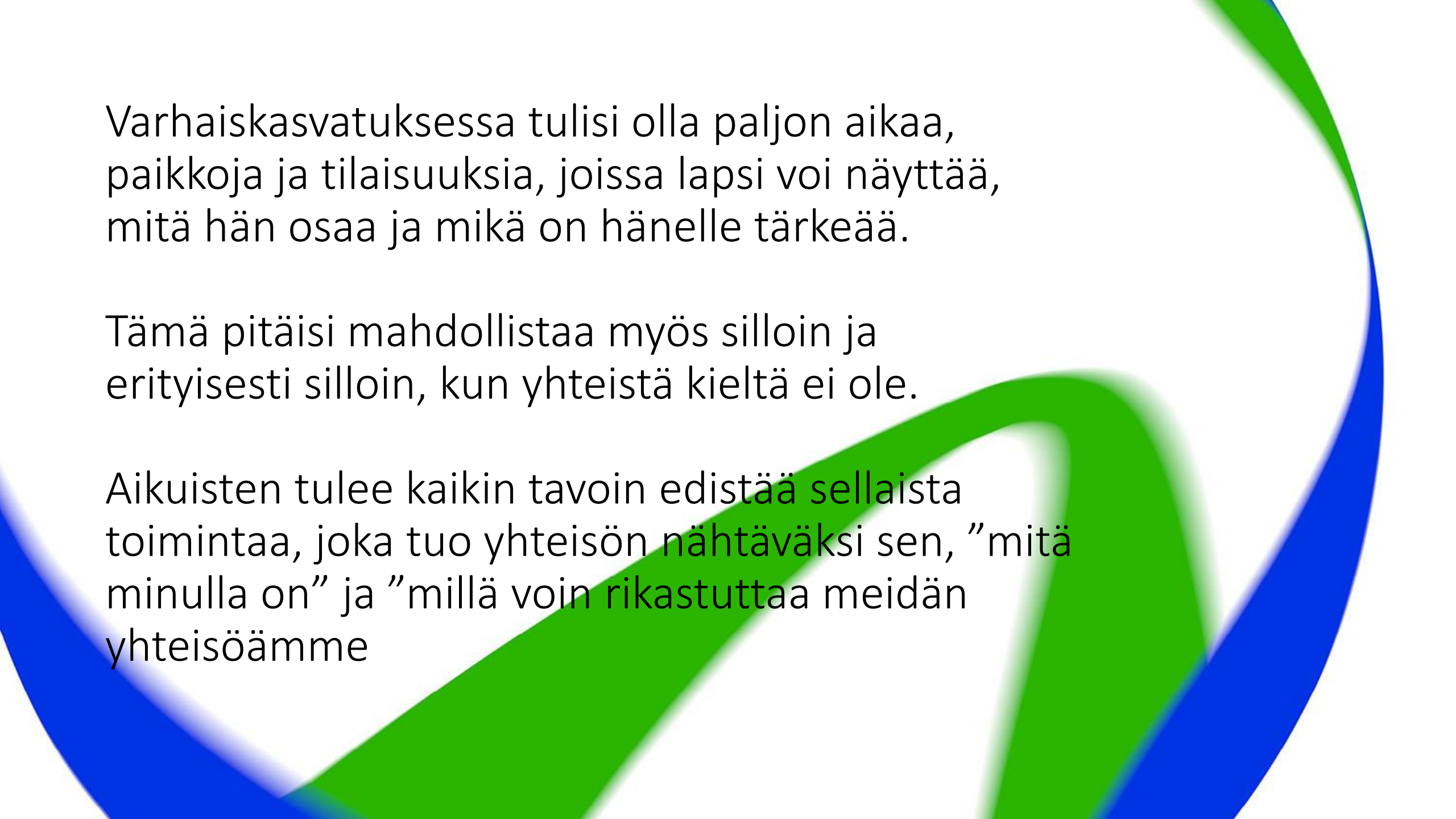
Toimintakulttuuri tuntuu ilmapiirissä, suhtautumisessa työhön ja ihmisiin.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria ohjaavat periaatteet

*Johtajuus
henkilöstö
Koko yhteisö*

Varhaiskasvatuksessa tulisi olla paljon aikaa, paikkoja ja tilaisuuksia, joissa lapsi voi näyttää, mitä hän osaa ja mikä on hänelle tärkeää.

Tämä pitäisi mahdollistaa myös silloin ja erityisesti silloin, kun yhteistä kieltä ei ole.

Aikuisten tulee kaikin tavoin edistää sellaista toimintaa, joka tuo yhteisön nähtäväksi sen, ”mitä minulla on” ja ”millä voin rikastuttaa meidän yhteisöämme

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Ajattelu
ja oppiminen

Kulttuurinen osaaminen,
vuorovaikutus ja ilmaisu

Itsestä
huolehtiminen
ja arjen taidot

Monilukutaito ja
tieto- ja viestintäteknologinen
osaaminen

Osallistuminen
ja vaikuttaminen

Kasvatus, opetus ja hoito

Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta

Opettelen
Koen
Toimin
Osallistun

Leikin
Liikun
Tutkin
Ilmaisen

Lasten kasvuympäristöt

LASTEN MIELENKIINNON KOHTEET
JA TARPEET

OPPIMISEN ALUEET

Kielten rikas
maailma
Ilmaisun
monet
muodot
Minä ja
meidän
yhteisömme
Tutkin ja
toimin
ympäristössäni
Kasvan,
liikun
ja kehityn

Toimintakulttuuri

Oppimisympäristöt

Työtavat

Yhteistyö

Pedagoginen dokumentointi

Arviointi ja kehittäminen

ARVOPERUSTA

OPPIMISKÄSITYS

Näe minut ja vahvista sitä, mikä on hyvää!

